

Sygn. akt: IX S 4/13

POSTANOWIENIE

Dnia 14 czerwca 2013 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie IX Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Monika Kazubińska - Kręcisz

Sędziowie: SSO Liliana Stępkowska

SSO Wociek Turzański

po rozpoznaniu w dniu 14 czerwca 2013 roku w Lublinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy o zapłatę

w przedmiocie skargi pozwanej T. J. w sprawie VIII Gc 47/11 Sądu Rejonowego Lublin – Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku o stwierdzenie, że w postępowaniu nastąpiło naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki

postanawia:

umorzyć postępowanie wywołane skargą.

UZASADNIENIE

W dniu 24 kwietnia 2013 r. pozwana T. J. złożyła skargę na nierozpoznanie w rozsądnym terminie sprawy VIII Gc upr 47/11, toczącej się przed Sądem Rejonowym Lublin – Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku.

W uzasadnieniu skarżąca wskazała, że pozew w sprawie został złożony przez powoda A. M. w dniu 9 grudnia 2009 r. Sprawa toczy się w postępowaniu uproszczonym. W dniu 25 lutego 2010 r. sprawa została zawieszona. W dniu 4 listopada 2010 r. odroczone ją bez terminu, podobnie jak w dniach 7 grudnia 2010 r. i 17 marca 2011 r. Kolejne odroczenie miało miejsce w dniu 17 kwietnia 2011 r. Sąd nie podjął przy tym żadnej czynności procesowej istotnej dla rozstrzygnięcia sprawy przez okres 2 lat i dwóch miesięcy. Najbardziej rażącymi uchybieniami są jednak te, które zaistniały po zamknięciu rozprawy. Sąd Rejonowy bowiem w dniu 22 maja 2012 r. odroczył publikację wyroku do 19 czerwca 2012 r.. Następnie termin ogłoszenia był ponownie odraczany aż 5 razy, bez podania merytorycznej przyczyny takich działań, tj. kolejno do dnia 9 października 2012 r., 11 grudnia 2012 r., 31 stycznia 2013 r., 12 lutego 2013 r. i 26 lutego 2013 r. Wyrok zapadł dopiero w dniu 26 lutego 2013 r., a zatem po ponad 9 miesiącach od zamknięcia rozprawy. W chwili składania skargi Sąd przez okres ponad 2 miesięcy sporządza uzasadnienie orzeczenia.

Skarżąca podkreśliła, że sprawa tocząca się w trybie uproszczonym nie miała skomplikowanego charakteru. Skonkludowała, że postępowanie, którego dotyczy skarga jest przewlekłe, ponieważ trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych dla rozstrzygnięcia okoliczności faktycznych i prawnych.

Wskazując na powyższe, wniosła o stwierdzenie, iż postępowanie w sprawie VIII GC upr 47/11 toczącej się przed Sądem Rejonowym Lublin – Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku z powództwa A. M. przeciwko T. J. o zapłatę jest dotknięte przewlekłością.

Nadto skarżąca wniosła o zasądzenie na jej rzecz od Skarbu Państwa kwoty 4.500 zł tytułem odszkodowania.

Rozpoznając skargę Sąd Okręgowy w Lublinie ustalił i zważył, co następuje:

Stosownie do art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. Nr 179, poz. 1843), strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Jak wynika z powołanego wyżej przepisu, celem skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (dalej: jako skarga na przewlekłość) jest przeciwdziałanie przewlekłości toczącego się postępowania poprzez wymuszenie jego sprawnej organizacji, w tym zwłaszcza prawidłowości i terminowości czynności podejmowanych przez sąd orzekający w celu wydania orzeczenia co do istoty sprawy. Wprawdzie ustawa o skardze na przewlekłość nie stanowi tego wprost, ale wobec sformułowań użytych w jej poszczególnych przepisach - zwłaszcza w art. 2 ust. 1 „...postępowanie trwa”, w art. 7 „... toczy się postępowanie...”, oraz w art. 12 ust. 3 „... sąd rozpoznający sprawę ...” - nie ma wątpliwości, że skargę można wnieść tylko, gdy sprawa której dotyczy skarga, jest w toku. Co więcej, skoro wniesienie skargi na przewlekłość ma służyć dyscyplinowaniu czynności podejmowanych w toczącym się postępowaniu, to z samej istoty skargi wynika, że jej przedmiotem nie może być zakończony wcześniej, a zatem zamknięty już etap postępowania w sprawie (tak również: Sąd Apelacyjny w Katowicach w postanowieniu z dnia 22 marca 2006 roku w sprawie II S 41/06, KZS 2006/7-8/163). Za powyższym stanowiskiem przemawia przede wszystkim celowościowa wykładnia powołanych przepisów analizowanej ustawy, która wskazuje, że gdyby skarga na przewlekłość mogła dotyczyć także postępowania zakończonego, to bezprzedmiotowe byłoby uprawnienie sądu rozpoznającego skargę do zalecania sądowi rozpoznającemu sprawę odpowiednich czynności w wyznaczonym terminie. Po zakończeniu postępowania, wydanie sądowi rozpoznającemu sprawę zaleceń na podstawie art. 12 ust. 3 ustawy, byłoby tyle niecelowe, co wręcz bezsensowne z powodu niemożności ich zrealizowania. Samo zaś postępowanie dotyczące skargi nie służy rekompensowaniu ewentualnych dolegliwości strony związanych z zakłóconym tokiem postępowania sądowego poprzez przyznanie li tylko odszkodowania.

Przenosząc powyższe na grunt sprawy niniejszej trzeba mieć na względzie, iż skarga na przewlekłość sprawy VIII GC upr 47/11 Sądu Rejonowego Lublin - Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku została wniesiona 24 kwietnia 2013 roku, natomiast wyrok został wydany 26 lutego 2013 roku. Na dzień wniesienia skargi był on bez wątpienia nieprawomocny, jednak zgodnie z treścią art. 332 § 1 kpc sąd jest związany wydanym wyrokiem od chwili jego ogłoszenia. W tym stanie rzeczy uprawnioną jest konkluzja, iż postępowanie co do istoty sprawy zostało zakończone wydaniem wyroku z dnia 26 lutego 2013 r., a więc przed datą wniesienia skargi na przewlekłość tego postępowania. Skoro natomiast etap postępowania, którego skarga dotyczy został nieodwracalnie zamknięty wydaniem wyroku, w dacie rozpoznawania skargi nie może zostać zrealizowany podstawowy jej cel, a mianowicie przeciwdziałanie przewlekłości trwającego postępowania jurysdykcyjnego, objętego skargą. W konsekwencji, wcześniej zakończone postępowanie w sprawie VIII Gc upr 47/11 Sądu Rejonowego Lublin - Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku musi pozostawać poza zainteresowaniem rozpoznającego skargę Sądu Okręgowego w Lublinie. W tej kwestii Sąd Okręgowy podziela pogląd wyrażony w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2006 roku (III SPP 19/06, OSNP 2007/11-12/179), iż zakończenie postępowania sądowego przed rozpoznaniem skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, oznacza bezprzedmiotowość postępowania wywołanego jej wniesieniem. Trzeba w tym miejscu zauważyć, że powołane orzeczenie Sądu Najwyższego dotyczyło wprawdzie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem, ale w ocenie Sądu Okręgowego przedmiotowy pogląd jest adekwatny również do sytuacji procesowej istniejącej w niniejszej sprawie. Nie ma bowiem wątpliwości, iż postępowanie, którego dotyczy skarga zostało nieodwracalnie zakończone wydaniem wyroku, który wiąże Sąd Rejonowy od chwili podpisania sentencji, a zatem zasadniczy cel skargi został już przez skarżącą osiągnięty. W tym stanie rzeczy postępowanie wywołane wniesieniem skargi musi zostać określone jako bezprzedmiotowe. Zgodnie natomiast z art. 355 § 1 kpc w związku z art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość Sąd

rozpatrujący skargę wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli skargę cofnięto ze skutkiem prawnym lub jeżeli wydanie postanowienia stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne. Wskazując na powyższy przepis należy stwierdzić, że wydanie orzeczenia co do istoty skargi na przewlekłość stało się zbędne w okolicznościach niniejszej sprawy, ponieważ na skutek wydania wyroku został zrealizowany cel, dla którego pozwana w sprawie VIII GC upr 47/11 wniosła skargę. Zatem wobec zakończenia postępowania co do istoty sprawy wyrokiem, wydanym przed rozpoznaniem skargi przez Sąd Okręgowy, bezprzedmiotowe stało się stwierdzenie orzeczeniem przewlekłości postępowania.

Ze względu na powyższe i na podstawie art. 355 § 1 kpc w związku z art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, Sąd Okręgowy Sąd Gospodarczy w Lublinie umorzył postępowanie w przedmiocie skargi.

Podkreślenia wymaga fakt, że pozwana objęła skargą jedynie etap postępowania rozpoznawczego przed Sądem Rejonowym. Etap po wydaniu wyroku, do którego należy także sporządzanie uzasadnienia, nie należy już do postępowania rozpoznawczego. W obowiązującym kształcie skargi na przewlekłość w razie wniesienia skargi na postępowanie przed sądem w jednej, konkretnej instancji zarzutami nie można objąć okresu sporządzania uzasadnienia wyroku sądu pierwszej instancji - uzasadnienie sporządzane jest bowiem po zakończeniu postępowania w tej instancji, tymczasem skarga na przewlekłość wniesiona musi być przed zakończeniem postępowania w tej instancji. W instancji wyższej zarzut nadmiernie długiego sporządzania uzasadnienia przez sąd instancji niższej nie zostanie rozpoznany, jako wychodzący poza zakres rozpoznania skargi. Jedynie zatem w przypadku skargi na przewlekłość postępowania sądowego zarówno w pierwszej, jak i w drugiej instancji na podstawie art. 4 ust. 1a i 1b oceniony zostać może także okres między wydaniem orzeczenia w pierwszej instancji a sporządzeniem jego uzasadnienia i doręczenia ich stronie.

Niezależnie od powyższego wskazać należy, że w dacie przekazania skargi do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w aktach sprawy znajdowało się już uzasadnienie wyroku (k. 402-416). Z adnotacji sekretarza sądowego wynikało, że akta przekazano sędziemu celem sporządzenia uzasadnienia w dniu 6 marca 2013 r., oddano zaś z uzasadnieniem w dniu 23 kwietnia 2013 r., a zatem dzień przed złożeniem skargi. W aktach sprawy brak jest adnotacji o ewentualnych wnioskach sędziego kierowanych do Prezesa Sądu w przedmiocie przedłużenia terminu do sporządzenia uzasadnienia (w tej dacie wnioski i decyzje w tym przedmiocie nie stanowiły części akt postępowania sądowego), a wniosek taki jest możliwy zgodnie z treścią art. 329 kpc. Prezes Sądu, reprezentujący Skarb Państwa, nie przystąpił do postępowania wywołanego skargą i nie złożył odpowiedzi na stawiane w niej zarzuty.

Pomimo powyższych okoliczności, determinujących rozstrzygnięcie w przedmiocie skargi nie sposób nie odnieść się do absolutnie zasadnych zarzutów pozwanej, dotyczących bezzasadnej opieszałości postępowania i nadużywania przepisów procesowych, w tym w szczególności art. 326 § 1 kpc (poprzez wielokrotne odraczanie ogłoszenia orzeczenia). Sprawa nie toczyła się wprawdzie w postępowaniu uproszczonym, jak wskazywała pozwana (zarządzenie z dnia 15 stycznia 2010 r. – k. 48), jednak również postępowanie odrębne w sprawach gospodarczych, którego przepisy mają zastosowanie w sprawie, cechować winna sprawność i ekonomika (art. 479¹⁶ kpc). W kontekście powyższego niezrozumiałą jest m.in. decyzja Sądu o odstąpieniu od przeprowadzenia dowodów osobowych na rozprawie w dniu 25 lutego 2010 r. W treści protokołu wskazano jako przyczynę zwolnienia wezwanych uprzednio świadków zbyt późną porę. Świadczyć może to jedynie o wadliwej organizacji pracy, co w oczywisty sposób wpłynęło nie tylko na czas trwania procesu, ale także jego koszty (postanowienie o zwrocie wydatków świadka – k. 105). Zawieszenie postępowania w sprawie z uwagi na prejudycjalność innego toczącego się procesu nie powodowała również konieczności zaniechania opisanych czynności procesowych. Postępowanie podjęto po okresie niemal 3 miesięcy od daty zakończenia postępowania uznanego za prejudycjalne (wyrok w sprawie Ga 164/10 zapadł w dniu 26 maja 2010 r., zaś postanowienie o podjęciu postępowania wydano w dniu 17 września 2010 r.). Akta sprawy nie noszą śladu dokonywania jakichkolwiek ustaleń o stanie sprawy, na rozstrzygnięcie której oczekiwano.

Powyższe okoliczności niewątpliwie wpłynęły na czas trwania postępowania w sprawie. Pomimo treści rozstrzygnięcia w przedmiocie skargi są one każdorazowo uwzględniane w toku dokonywanych kontroli o charakterze administracyjnym w trybie nadzoru wizytacyjnego.

Mając na uwadze powyższe okoliczności orzeczono, jak w postanowieniu.